

حنبانے فکرے حاکم و تأثیر پندے آنکا از فقہ حنبلیہ

مؤلف :

عظیم صالح پور سروک

چاپ ۱۳۹۵

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرژندسه	: صالح پور سروک، عظیم، ۱۳۴۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: مبانی فکری داعش و تأثیر پذیری آنها از فقه حنبلی/عظیم صالح پور سروک
مشخصات نشر	: یاسوج : چویل، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۲ص.
شابک	: 978-600-445-019-5
وضعیت فهرست نویسی	: افیا.
دداشت	: کتابخانه: ص. [۱۱۱]-۱۱۶.
موضوع	: داعش
موضوع	: (IS Organization)
موضوع	: سلفیه -- عقاید
موضوع	: Salafiyah -- Doctrines
موضوع	: فقه حنبلی
موضوع	: Islamic law, Hanbali*
زده بندی	: BP۲۰۷/۵ ص ۱۳۹۵
موضوع	: ۲۹۷/۴۱۶
شماره کتابخانه ملی	: ۲۵۶۲۷۰۹

مبانی فکری داعش

و تأثیر پذیری آن ها از فقه حنبلی ها!

مؤلف	: عظیم صالح پور سروک
ناشر	: چویل
صفحه آرا	: الناز فرهنگد
تیراژ	: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ	: اول ۱۳۹۵
تعداد صفحات	: ۱۴ صفحه
قطع	: وزیری
قیمت	: ۹۰۰۰ تومان
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۵-۰۱۹-۵
لیتوگرافی، چاپ و صحافی	: ایرانیان

آدرس: یاسوج، خیابان ارم، فرعی ۹، پلاک ۱۰

تلفن: ۰۹۱۷۷۴۱۰۵۹۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۱	مقدمه.....
	فصل اول : کلیات و مفاهیم تحقیق
۱۳	بیان مساله.....
۱۴	محوریت جهاد.....
۱۷	سوابق مربوط.....
۲۰	سوالات تحقیق.....
۲۰	- سوال اصلی تحقیق.....
۲۰	- سوالات فرعی.....
۲۰	- فرضیه‌های تحقیق.....
۲۰	- فرضیه اصلی.....
۲۰	- فرضیه‌های فرعی تحقیق.....
۲۰	اهداف تحقیق.....
۲۱	- اهداف اصلی.....
۲۱	- اهداف فرعی.....
۲۱	روش کار.....
۲۱	مفاهیم.....
۲۱	- سلف.....
۲۱	(۱) معنی لغوی سلف.....
۲۲	(۲) معنی اصطلاحی سلف.....

۲۳	 حدیث خبره و مشروعیت سلف
۲۴	 سلفی‌گری (السلفیه)
۲۵	 مکتب سلفی‌گری و چالش‌های نظری و تاریخی
۲۵	 بررسی پیشینه‌ی «سلف» در آیات و روایات
۲۶	 ابن‌قیم و مذهب سلفی‌گری
۲۸	 حدیث خبره و تضاد با واقعیت تاریخی
۲۹	 نکوهش گروهی از پیشینیان
۲۹	 سلفی‌گری - مفهوم پیروی
۳۰	 (۱) : روی، مل در همه‌ی عرصه‌های زندگی
۳۲	 (۲) پیروی از اصول - میانی اسلامی

فصل دوم : تأثیر حدیث در روش از فقه حنبلی

۳۵	 روش سلفی‌گری
۳۵	 - عقل
۳۷	 - نقل
۳۸	 - کشف و شهود
۳۸	 - روش تجربی
۳۸	 روش‌شناسی سلفی‌گری: نقل‌گرایی سلفی
۳۹	 معرفت‌شناسی سلفی‌گری
۳۹	 حدیث‌گرایی سلفی‌گری
۴۱	 سلف‌گرایی افراطی
۴۱	 معنی‌شناسی سلفی‌گری
۴۱	 ظاهر‌گرایی سلفی‌گری
۴۲	 - حقیقت و مجاز
۴۴	 - تأویل در قرآن
۴۵	 هستی‌شناسی سلفی‌گری
۴۶	 - حس‌گرایی
۴۷	 زندگی‌نامه احمدبن حنبل
۴۸	 روزگار احمدبن حنبل
۵۰	 دوران محنت
۵۱	 روش‌شناسی احمدبن حنبل

۵۲	احمدبن حنبل و حدیث‌گرایی
۵۴	مسند احمدبن حنبل
۵۵	احمدبن حنبل و اهل بیت
۵۷	احمدبن حنبل و فقه
۵۹	احمدبن حنبل و عقاید
۶۲	بررسی تطبیقی سلفی‌گری و اندیشه‌ی احمدبن حنبل
۶۳	خاستگاه ابن تیمیه
۶۴	شخصه علمی ابن تیمیه
۷۰	بررسی مخالفت‌های ابن تیمیه با مکاتب و مذاهب اسلامی
۷۰	- ابن تیمیه و اعری‌ها
۷۱	- ابن تیمیه و «عارفان و موفیان»
۷۲	- ابن تیمیه و فقه مذاهب اربعه
۷۳	- ابن تیمیه و عقاید عامه‌ی مسلمانان
۷۴	- ابن تیمیه و شیعیان
۷۵	- منهاج السنه
۷۶	- ابن تیمیه و اهل بیت
۷۷	- انکار عظمت اهل بیت
۷۸	- امام علی (ع) در اندیشه‌ی ابن تیمیه
۷۹	- ابن تیمیه و اسلام اموی
۸۲	خاستگاه محمدبن عبدالوهاب
۸۴	روزگار محمدبن عبدالوهاب
۸۸	شخصیت علمی محمدبن عبدالوهاب
۹۱	آثار محمدبن عبدالوهاب

فصل سوم: ماهیت‌شناسی داعش

۹۵	پیشینه داعش
۹۶	مبانی فکری داعش
۹۷	- توحید و نوع تفسیر از آن
۹۸	- بدعت
۹۸	- تکفیر مخالفان فکری
۹۸	- جهاد علیه شرک

۹۹..... سازماندهی داعش.....

۱۰۰..... توانمندی‌های نظامی و گستره نفوذ داعش.....

۱۰۱..... حامیان بین‌المللی و منطقه‌ای داعش.....

۱۰۴..... عملکرد داعش.....

۱۰۸..... نتیجه‌گیری.....

۱۱۰..... پیشنهادها.....

۱۱۱..... منابع و مأخذ.....

مقدمه

بحث درباره‌ی «سلفی‌گری» را باید از مفاهیم مرتبط با آن آغاز کرد. در این میان، مفهوم «سلف» مفاهیمی است که هرچند در میان مسلمانان بار ارزشی دارد، اما توسط مکتب «سلفی‌گری» معنای تازه و در مفهوم آن، انحراف پدید آمده است. در این فصل، با تبیین مفهوم سلف و مفاهیم مرتبط با آن، به تعارض اندیشه‌ی سلفی‌گری با اندیشه اسلامی اشاره خواهد شد. بی‌شک، شنایی با این مفاهیم، نقش مهمی در فهم اندیشه‌ی «سلفی‌گری» خواهد داشت.

ترویج فرهنگ اسلام و ناب محمدی در این تاریخ دچار کج اندیشی‌ها و نابخردیهایی بوده است که نمونه بارز آن در اندیشه وهابیت و سلفی‌گری و تکفیری می‌توان آن را دید. تفکری که همه مسلمانان جهان را از دین اسلام خارج فقط خود را مسلمان می‌دانند عده‌ای اندک که با کج اندیشی، مسلمانان جهان و دیگر ادیان را دچار مشکل کرده و چهره‌ای خشن و کریه از دین رحمت ارائه نموده‌اند. معمار این اندیشه ابن تیمیه می‌باشد که تفکر او از قرن هفتم تا قرن سیزدهم به فراموشی سپرده شد و محال نظر اندیشمندان مذاهب اسلامی قرار گرفت ولی کمتر از یک قرن است که این تفکر انحرافی دوباره در جامعه اسلامی توسط افرادی معلوم الحال مطرح می‌گردد. داعش که از لحاظ فکری در درون مبانی فکری جریان سلفی در دوران معاصر تعریف می‌شود. اصطلاح سلفی در دوران معاصر به معنای قرائتی خاص از اسلام است که ضمن نقد نحله‌های مختلف فلسفی، کلامی و فقهی اسلامی و تأکید بر وجود انحراف‌ها و بدعت‌ها در نگرش سنتی به اسلام، خواستار بازگشت به سیره سلف بعنوان اسلام ناب بوده و خود را به منادی بازگشت به شیوه سلف بعنوان اسلام ناب می‌داند این جریان توسط افرادی همچون ابن قیم و محمد بن عبدالوهاب به تبعیت از ابن تیمیه شکل گرفت (فرمانیان، ۱۳۸۶: ۵۹۱) و منظور آنها از بازگشت به سلف بمعنای بازگشت به قرائت خاص آنها از اندیشه حنبلی و اهل حدیث است که شکلی افراطی و حتی در مواردی مخالف با آموزه‌های اصلی احمد ابن

حنبل و بزرگان اهل حدیث می‌باشد. به بیان دیگر معیار سلفی بودن در دوران معاصر قرائت ابن تیمیه (متوفای ۷۲۸ ه.ق) و محمد ابن عبدالوهاب از تاریخ صدر اسلام است و عموماً سلفی‌ها بر اساس مبانی فکری این دو به تفسیر دین می‌پردازند در حالیکه اندیشه این فقها مورد اعتراض علما و فقهای سنتی اسلام قرار گرفته و در واقع اندیشه سلفی در مقابل اندیشه سنتی قرار دارد.

لازمه برون رفت جهان اسلام از قرائت‌های انحرافی از اسلام شناخت گروهک‌های تروریستی از جمله داعش از جنبه‌های مختلف است که بررسی‌ها نشان می‌دهد گرچه استعمار خارجی، انحطاط داخلی (استبداد داخلی) دو عامل اصلی شکل‌گیری و نضج گرفتن بعضی‌های بیدارگری و احیاءگری اسلامی دانسته‌اند که راه برون رفت از آن آگاهی بخشی به مسلمانان، وحدت دنیای اسلام از اولویت مهمی برخوردار است اما به گفته بسیاری از فقهای سنتی آنان تفسیر نابجا و غیر واقعی از آیات دارند و برخی از احکامی را که در خصوص بت‌ها و اقرار آمده، به موارد دیگر تعمیم داده‌اند در حالیکه این قیاس‌ها به چند دلیل باطل است.

اولاً: در این قیاس‌ها پیدایی خدا به جای بت‌ها گذاشته شده‌اند.

ثانیاً: مومنان و متوسلان به بت‌ها (مانند بت پرستان و بی اعتقادان به خدا فرض شده‌اند در حالی که هریک معنای خاصی ندارند.

بهترین راه برای بررسی هر مذهب و سکتی، شناخت مبانی اندیشه‌ای آن است؛ به این معنی که یک مکتب در حوزه‌های مختلف معرفت، جامعه می‌اندیشد و فضای فکری آن چگونه شکل می‌گیرد؛ زیرا در سایه‌ی چنین تقریری است که می‌توان دیدگاه‌های یک مکتب یا اندیشه را فهمید.

در این تحقیق، سه فصل داریم که فصل اول به کلیات و اهمیت تحقیق می‌پردازد، فصل دوم به حوزه‌ی معرفتی سلفی‌گری، یعنی «روش‌شناسی»، «حرفت‌شناسی»، «معنی‌شناسی» و «هستی‌شناسی» سلفی‌گری و فصل سوم به ماهیت شناسی داعش و در نهایت به نتیجه‌گیری و پیشنهادات می‌پردازد.